

Loredana Frescura • Marco Tomatis

A woman with voluminous blonde hair is lying on her side on a white surface, possibly snow. She is wearing a white lace dress and has her eyes closed. Bare, thin branches are scattered around her. A large, red, ornate frame is centered in the lower half of the image, containing the title text.

KAJ SPLOH VEŠ
O LJUBEZNI

Loredana Frescura, Marco Tomatis

Kaj sploh veš o ljubezni

Roman

DRUŽINA
2013

Loredana Frescura, Marco Tomatis

KAJ SPLOH VEŠ O LJUBEZNI

Naslov izvirnika
CHE NE SAI TU DELL'AMORE

© *izvirnik*: Arnoldo Mondadori Editore S.p.A.,
Milano, 2012

© *za slovensko izdajo*: Družina d. o. o., 2013

Izdaja: prva

Prevod: Mateja Gomboc

Jezikovni pregled: Vida Frelih

Grafična priprava: Brane Beno, Družina d. o. o.

Oblikovanje naslovnice: Lucia Jerman

Izdala in založila: Družina d. o. o.

Za založbo: Tone Rode

Natis: Tiskano v Sloveniji

Naklada: 1000 izvodov

Ljubljana 2013

Vse informacije o knjigah založbe Družina
najdete na spletni strani: **www.druzina.si**

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.151.1-311.2

FRESCURA, Loredana

Kaj sploh veš o ljubezni : roman / Loredana Frescura, Marco Tomatis ;
[prevod Mateja Gomboc]. – 1. izd. – Ljubljana : Družina, 2013

Prevod dela: Che ne sai tu dell'amore

ISBN 978-961-222-981-8

1. Tomatis, Marco

268366848

V temi sem.

Nimam pojma, kje sem.

Ne morem se premakniti. Moje telo, od las na glavi pa do palca na nogi, se ne odziva na ukaze, ki jih vztrajno pošiljajo moji možgani. Kot da bi bila po vseh mojih živcih razsejana brezštevila množica stikal, premaknjena na off.

Neka roka se dotika mojega obraza. Druge me tipajo, me obračajo, me proučujejo. Okoli mene je slišati mrmranje in šepetanje.

Eden od glasov se nenadoma loči od drugih. Ima zelenino pomladanskih listov mladega drevesa, ko vse prekipeva od obljub, upanja in optimizma. Prostor okoli mene postane za nekaj trenutkov osvetljen. Potem barva počasi ugasne in pusti za sabo grenak priokus zavesti, da sem v zaprtem, klavstrofobičnem, zadušljivem prostoru. V prostoru, za katerega nekako vem, da sem ga nekoč že videl, bil v njem, vendar zdaj ne morem prepoznati kdaj, kako in zakaj.

»In?«

Drugi glas.

Rdeče barve.

Čeprav gre za en sam kratek veznik, nenadoma butne vame kričeče rdeča barva. Vročina, ljubezen, kri in meso. Povsem jasna, resnična in neposredna.

Mama.

Spet se mi razjasni vse, kar me ta hip obkroža. Spet čutim, da sem ujet med trdne, hrapave in vlažne betonske stene. Nimam časa razmišljati o tem. Zeleni glas pretrga moje misli.

Ne prepoznam, komu pripada. Odločim se, da bom osebo, ki ga uporablja, imenoval Zelena, z veliko začetnico, kot da bi to bilo resnično njeno ime.

Razločim še en glas. Tokrat oranžnega. Tega prepoznam. Oče.

Premor.

Vrata, ki se odprejo in zaprejo. Tišina. Potem vzdih, čisto blizu mojega ušesa. Še neka druga oseba. Verjetno se je sklonila nadme, saj čutim njeno dihanje na svojem obrazu, ko me prime za roko in še za nekaj, kar je nanjo pripeto.

»Ubogí fant.«

Njen tanek ženski glas občutim kot nežno barvo ciklame.

Čutim, da mi nekdo drug premakne nogo.

»K sreči encefalogram ni plitev, čeprav je v komi.«

Moški glas. Granatno jabolko. Tudi zrna v njem so ujeta v ovoji, ki jih stiska.

Začenja se me lotevati panika.

Kaj sploh govorijo?

»Ubogí fant?«

Jaz?

Govorijo o meni?

Sem v bolnišnici?

V komi?

Kaj se mi je zgodilo?

Snežna. Nič ne bom rekla, če bodo narobe izgovorili moje ime. Ne bom protestirala. Gledala bom predse in pričakovala ponovitev svojega imena, po navadi še bolj popačeno. Snežana! Neža! Neva!

»Vidic Martina.«

»Tukaj.«

»Pintar ... Eva.«

Tako torej, Eva. Eva ima včasih tudi kaj dobrega. Eva grešnica. Eva, mati vsega človeštva.

»Da, tukaj sem.«

Nima ga smisla popravljati. Tudi Eva je v redu. Samo da lahko dobim voziško dovoljenje. Opravila sem že teoretični del, zdaj se moram z inštruktorjem dogovoriti še za ure vožnje. Res upam, da ne bo preveč na dolgo vlekkel.

Inštruktor sede za mizo. Za njim visijo na steni plakati s prometnimi znaki in križišči, ki se mi zdijo kot zavozlani trakovi.

Irena pravi, da ni težko. Ona je dobila voziško dovoljenje pri petindvajsetih, ko so »ji možgani že začeli odmirati«. Jaz pa sem še sredi najživahnejše dejavnosti možganov.

Osem nas je v majhni dvorani z neonsko lučjo. Inštruktor sedi za pisalno mizo, na kateri leži ogromen pepelnik.

Čeprav se ne sme kaditi. Ampak on bi očitno želel. To se takoj opazi, ker z roko neprestano sega v žep suknjiča, v katerem ima očitno zavojček cigaret.

Irena pravi, da razumeš Stvarnika, če opazuješ druge ljudi. Torej lahko ob tem človeku sklepam, da ima Bog v sebi močno hlepenje po samomoru.

Ne morem več mirno sedeti na svojem stolu. Poleg mene, na sosednjem sedežu, leži avtomobilska revija. Nujno potrebujem avto. Irena mi bo svojega zagotovo posojala. Saj ga ne potrebuje neprestano.

»Oprosti, si ti razumela, kdaj bodo torej izpiti?«

Šepetajoč glas prihaja od zadaj. Obrnem se za hip in pogled na kuštravo glavo me v trenutku zmede. Mentolov zadah. Fant je očitno še bolj zaskrbljen kot jaz. Morda mora nujno narediti voziški izpit, če hoče začeti delati.

Nasmehnem se mu. Ne, tudi jaz nisem razumela. Obrnem se stran.

»Lepo ime ... Eva.«

Zdaj se niti ne obrnem več. Ne zanima me. Skozi okno vidim, da leti peresce. Ne, seveda ni peresce. Glej, še eno! Sneži. Sneg. Novembra. Promet bo povsem odpovedal. Nemogoče se bo premikati. Ne bom mogla v bolnišnico. Irena še nima zimskih gum. Nikogar drugega ne zanima, da sneži. Opazila sem, da so ljudje nagnjeni k čudaškemu obnašanju, ko sneži. Gledajo v nebo. Občudovanje, zaskrbljenost, vznemirjenje, veselje, nezadovoljstvo. Toda vsi gledajo v nebo. Ko dežuje, nebo samo ošinejo. Ko pa sneži, je njihov pogled prikovan na nebo, kot da bi hoteli razumeti, v katerem trenutku se voda spremeni v sneg. Jaz sem sneg. Snežna. Rojena sem z novembrskim snegom v srcu. Pred nekaj dnevi sem dopolnila osemnajst let. Irena pravi, da je bila sestra – ime ji je bilo Ester –, ki me je v hiši prva prijela v roke, strastno navdušena nad križankami, rebusi in uganjkami. Irena je rekla, da je v tistih dneh snežilo. Takrat, ko je v materinski dom prišla tista deklica z novorojeno punč-

ko v šolski torbi. Deklica je bila tako izsušena in premražena, da je izgledala kot mrlič. Punčka je bila zavita v rdeče ogrinjalo in je bila videti dobro hranjena. Deklica je takoj izginila neznano kam in pozabila povedati otrokovo ime. Ester je iz nahrbtnika, na katerem so se še bleščale snežinke, vzela punčko, jo rahlo pozibala v svojem naročju in ji dala ime ... Snežna. Sneg, Snežna. Moje ime je kot hladen dih, tak kot sneg, seveda.

»Je to ime slovensko? Slovanskega izvora? Verjetno rusko, kajne? Pomeni ‚nežnost‘? Od kod imaš prednike, iz Srbije?«

Seveda so še druga spreminjanja imena, ena bolj neumnina od drugih ... Snažna, Nežka ... Toda nihče se ni zastavil, vsi se raje zastrmijo v nebo in gledajo padajoče snežinke, namesto da bi se zazrli v moje oči.

Trudim se biti čim manj opažena. Ne zanima me veliko stvari. Opazujem in preišlujem, kot reče Irena. Sem hči snega, ki pada z neba. Samo njemu želim biti svetloba in toplota. Želim biti kot zunajzemeljsko bitje s fluorescentnimi antenami in vampirskimi zobmi. Samo zato, da bi me opazil. Se razume, da se doslej še nič ni zgodilo. Irena mi je rekla, da hodi ljubezen včasih po nepričakovanih poteh. Irena ima učinkovite stavke za vsako priložnost.

Strašno sem si želela, da bi jo klicala »mama«, in vedno, ko se je to zgodilo, se je ganjena nasmihala.

Veliko ve o ljubezni, tisti božji in tisti človeški. Irena ve vse o spolnosti in tudi o nečistovanju. Nekoč mi je zaupala, da je v mladosti imela nekaj fantov, toda z nikomer ni trajalo. Zna razdajati ljubezen in skrbeti za druge. Odlična mati, če ne bi izbrala drugačne vloge: ne biti mati. Laična sestra, ji rečejo. No ja ... zame je Irena, pripovedovalka. Najboljša od vseh mater.

»Torej, Snežna, se vidimo v ponedeljek ob 15^h.«

Kaj sem se torej naučila? Irena pravi, da se je vedno treba to vprašati. Kaj sem se naučila v tem čakanju v dvorani, oblepljeni s cestnimi predpisi in križišči?

Da se ceste križajo in da moraš kdaj dati prednost, kdaj pa brezskrbno iti naravnost, ne da bi te kar koli zaustavilo. Gremo naprej! Proti izkušnjam!

Stopim ven in spet me preseneti sneg.

Zdaj bi želela biti z njim. Rada bi se dotaknila njegovih rok. V dlani bi mu položila snežinko. Želela bi biti kot on, ki ne pripada času in je brez večera in jutra, ki s svojo sapo ne more raztopiti niti ene snežinke. Rada bi mu povedala, da bom jaz naredila to zanj. Jaz, hči snega.

Zdaj bi želela biti z njim. Rada bi se dotaknila njegovih rok. V dlani bi mu položila snežinko. Želela bi biti kot on, ki ne pripada času in je brez večera in jutra, ki s svojo sapo ne more raztopiti niti ene snežinke. Rada bi mu povedala, da bom jaz naredila to zanj. Jaz, hči snega.

Rok se prebudi in ugotovi, da je priklenjen na posteljo v bolnišnici. Okoli njega je tema in glasovi, ki postanejo barve.

Snežna je ime dobila po snegu. Ne po tistem belem, nedotaknjenem, bolj po tistem starem, umazanem, nezaželenem. Snežna živi v materinskem domu in išče korenine svojega bivanja in svojo mater.

Rok želi ugotoviti, kaj se mu je zgodilo, predvsem pa išče pomen svetopisemskih zgodb, ki mu jih Snežna vsak dan pripoveduje. To so zgodbe o ljubezni, stare kot pesek v puščavi. V njegovih mislih se prebudijo podobe in Rok se spomni, da je bil nekoč zaljubljen v Meliso, lepo in nemirno, ki ima zdaj žaltavo rumen glas.

Snežna s svojim glasom snega v tisoč odtenkih popelje Roka na pot odkrivanja resnice in ljubezni.

ZALOŽBA
DRUŽINA

9 789612 229818

19,90 EUR